

รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำ

การติดตามตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพน้ำแม่น้ำสาละวิน จ.แม่ฮ่องสอน
ครั้งที่ 1 รอบวันที่ 6 พ.ย. 2568

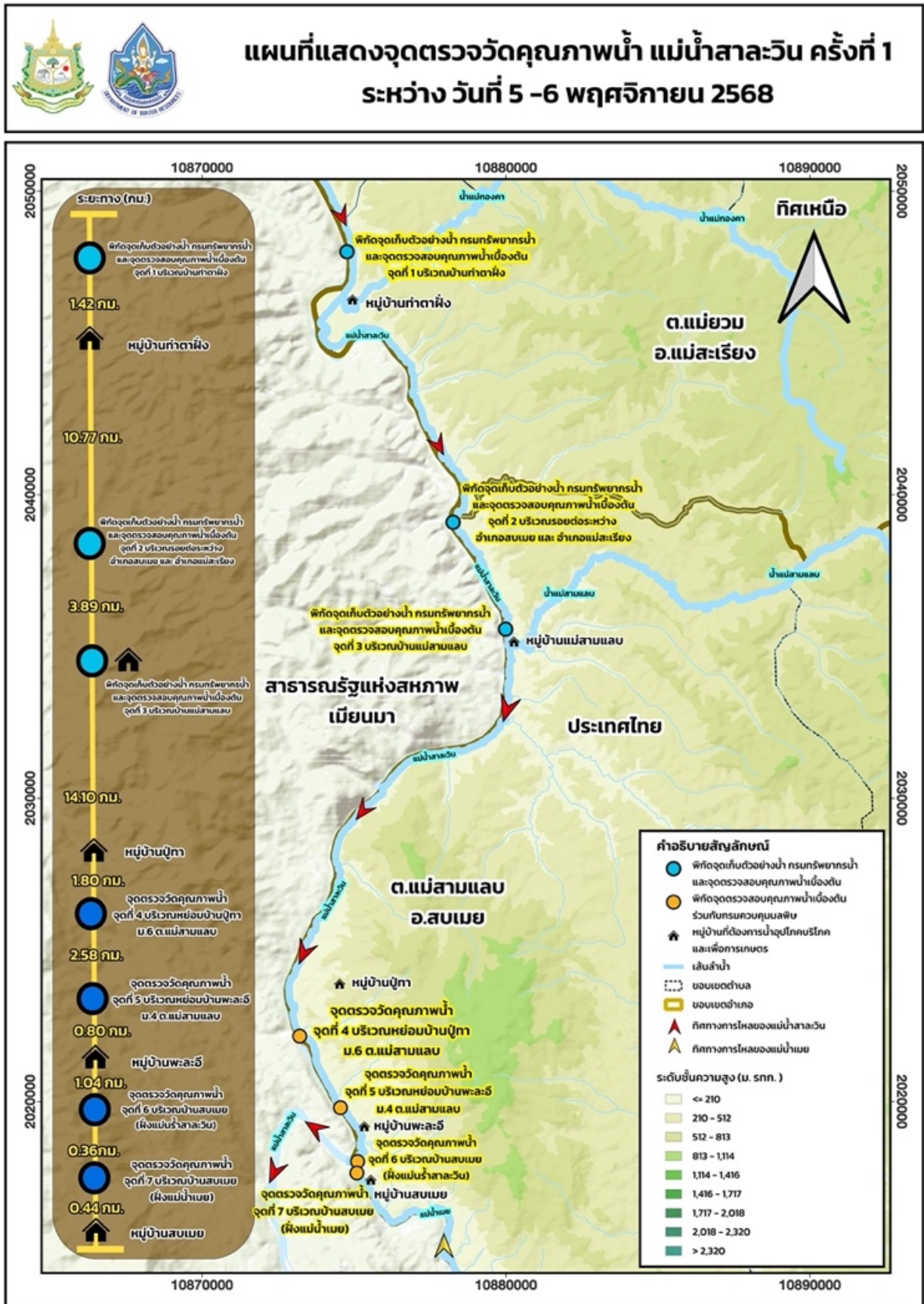
กองวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา (กวพ.) โดยส่วนวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (สวณ.) ได้รับข้อสั่งการจากผู้บริหาร กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีมีข่าวการปนเปื้อนโลหะหนัก (สารหนู) ในแม่น้ำสาละวิน ซึ่งได้ประสานงานร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 (สทน.1) ส่วนอุทกวิทยาที่ 1 เชียงใหม่ (สอท.1) และ ส่วนอุทกวิทยาที่ 3 แม่ฮ่องสอน (สอท.3) เพื่อเก็บตัวอย่าง และนำตัวอย่างน้ำมาตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำในห้องปฏิบัติการและประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนการปฏิบัติงาน

การตรวจวิเคราะห์และประเมินผลคุณภาพน้ำเดือนละ 2 ครั้ง ช่วงเดือน พฤศจิกายน 2568 ถึง เดือน มกราคม 2569 เพื่อเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำ โดยเฉพาะปริมาณสารพิษกลุ่มโลหะหนัก และสนับสนุนข้อมูลคุณภาพน้ำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เพื่อประเมินสถานการณ์และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ปัญหาคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำในพื้นที่ในระยะยาวต่อไป

● แผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ

เดือน	แผนเก็บตัวอย่างน้ำ			
	วันที่ส่งตัวอย่าง	วันที่เก็บและส่งตัวอย่าง		วันที่รับตัวอย่าง
	สวณ.	ครั้งที่	สอท.3	สวณ.
พฤศจิกายน 2568	5 พ.ย. 68	1	6 พ.ย. 68	7 พ.ย. 68
	13 พ.ย. 68	2	17 พ.ย. 68	18 พ.ย. 68
ธันวาคม 2568	3 ธ.ค. 68	3	8 ธ.ค. 68	9 ธ.ค. 68
	18 ธ.ค. 68	4	22 ธ.ค. 68	23 ธ.ค. 68
มกราคม 2569	8 ม.ค. 69	5	12 ม.ค. 69	13 ม.ค. 69
	22 ม.ค. 69	6	26 ม.ค. 69	27 ม.ค. 69

- จุดตรวจสอบคุณภาพน้ำ

- การเก็บและรักษาสภาพตัวอย่าง

สอท. 3 แม่ฮ่องสอน ดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำและรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ พร้อมทั้งนำส่งตัวอย่างน้ำตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ มีรายละเอียดตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

รายละเอียดจุดเก็บตัวอย่างน้ำ ครั้งที่ 1 รอบวันที่ 6 พ.ย. 2568

รหัสตัวอย่าง	แหล่งน้ำ	ชนิดตัวอย่าง	สถานที่				จำนวนตัวอย่าง / จุดเก็บ
			ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
S1	แม่น้ำสาละวิน	น้ำผิวดิน	บ้านแม่สามแลบ	แม่สามแลบ	สบเมย	แม่ฮ่องสอน	1
S2	แม่น้ำสาละวิน	น้ำผิวดิน	ก่อนถึงหมู่บ้านท่าต่าฝั่ง	แม่ยวม	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	1
S3	แม่น้ำสาละวิน	น้ำผิวดิน	บ้านท่าต่าฝั่ง	แม่ยวม	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	1

- การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

สวน. ดำเนินการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำตัวอย่างน้ำผิวดินครอบคลุมพารามิเตอร์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535) และประเมินคุณภาพน้ำ ระบบฐานข้อมูลคุณภาพน้ำแหล่งน้ำตามเกณฑ์ (WQI) กรมควบคุมมลพิษ (<http://iwis.pcd.go.th/>)

● ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ เปรียบเทียบกับมาตรฐานน้ำผิวดินประเภท 2 ถึง 4

รายการ	หน่วย	มาตรฐานประเภท			S1	S2	S3
		2	3	4			
1. สี กลิ่นและรส	แพลทินัม-โคบอลต์ (สี)	เป็นไปตามธรรมชาติ			1	5	5
2. อุณหภูมิ	องศาเซลเซียส	เป็นไปตามธรรมชาติ			-	-	-
3. ความเป็นกรดและด่าง	ไม่มีหน่วย	5 - 9			8.24	8.33	8.24
4. ออกซิเจนละลาย	มิลลิกรัมต่อลิตร	≥ 6.0	≥ 4.0	≥ 2.0	8.93	8.63	8.53
5. บีโอดี	มิลลิกรัมต่อลิตร	≤ 1.5	≤ 2.0	≤ 4.0	1.76	1.51	1.30
6. แบคทีเรีย กลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด	เอ็มพีเอ็น ใน 100 มิลลิลิตร	≤ 5000	≤ 20000	-	490	2400	490
7. แบคทีเรีย กลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม	เอ็มพีเอ็น ใน 100 มิลลิลิตร	≤ 1000	≤ 4000	-	490	2400	330
8. ไนเตรต (ในหน่วยไนโตรเจน)	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 5.0			0.4669	0.4323	0.4356
9. แอมโมเนีย (ในหน่วยไนโตรเจน)	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.5			0.0854	0.0139	0.0046
10. ฟีนอล	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.005			N/A	N/A	N/A
11. ทองแดง	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.1			0.0156	0.0145	0.0157
12. นิกเกิล	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.1			0.0140	0.0132	0.0142
13. แมงกานีส	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 1.0			0.3692	0.3380	0.3713
14. สังกะสี	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 1.0			0.0118	0.0142	0.0279
15. แคดเมียม	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.005			0.0002	0.0002	0.0002
16. โครเมียมชนิดเฮกซะวาเลนต์	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.05			0.0152	0.0140	0.0152
17. ตะกั่ว	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.05			0.0281	0.0272	0.0296
18. พรอททั้งหมด	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.002			N/D	N/D	N/D
19. สารหนู	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.01			0.0366	0.0354	0.0377
20. โซยาไนต์	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.005			N/A	N/A	N/A
21. กัมมันตภาพรังสี							
- ค่ารังสีแอลฟา	เบเคอเรลต่อลิตร	< 0.1			N/A	N/A	N/A
- ค่ารังสีเบตา	เบเคอเรลต่อลิตร	< 1.0			N/A	N/A	N/A
22. สารฆ่าศัตรูพืชและสัตว์	มิลลิกรัมต่อลิตร	< 0.05			N/A	N/A	N/A
ชนิดมีคลอรีนทั้งหมด							

หมายเหตุ

- N/A = Not applicable (ไม่ได้ทำการตรวจวิเคราะห์) N/D = Not detectable (ตรวจไม่พบด้วยวิธีการที่วิเคราะห์)
- รายงานผลปริมาณโลหะหนัก ในรูปโลหะหนักทั้งหมดในน้ำ

- การประเมินผลคุณภาพน้ำ

1. ตัวอย่างน้ำจากจุดเก็บ บ้านแม่สามแลบ ต.แม่สามแลบ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน (รหัสตัวอย่าง S1) ผลการประเมินผลคุณภาพน้ำ ตามเกณฑ์กำหนดมาตรฐานพบว่ามีความคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 ส่วนปริมาณโลหะหนักพบว่า สารหนู (AS) มีค่าเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ ระดับคุณภาพน้ำจากการประเมินโดยคำนวณดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) อยู่ในเกณฑ์พอใช้

2. ตัวอย่างน้ำจากจุดเก็บ ก่อนหมู่บ้านท่าต่าฝิ่ง ต.แม่ยวม อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน (รหัสตัวอย่าง S2) ผลการประเมินผลคุณภาพน้ำ ตามเกณฑ์กำหนดมาตรฐานพบว่ามีความคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3 ส่วนปริมาณโลหะหนักพบว่า สารหนู (AS) มีค่าเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ ระดับคุณภาพน้ำจากการประเมินโดยคำนวณดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) อยู่ในเกณฑ์ดี

3. ตัวอย่างน้ำจากจุดเก็บ บ้านท่าต่าฝิ่ง ต.แม่ยวม อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน (รหัสตัวอย่าง S3) ผลการประเมินผลคุณภาพน้ำ ตามเกณฑ์กำหนดมาตรฐานพบว่ามีความคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 2 ส่วนปริมาณโลหะหนักพบว่า สารหนู (AS) มีค่าเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ ระดับคุณภาพน้ำจากการประเมินโดยคำนวณดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

สรุปการประเมินผลคุณภาพน้ำครั้งที่ 1 รอบวันที่ 6 พ.ย. 2568 ดังนี้

ลำดับที่	รหัสตัวอย่าง	คะแนนรวม WQI	เกณฑ์คุณภาพน้ำ (ตาม WQI)	ประเภทแหล่งน้ำ (มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน)	หมายเหตุ
1.	S1	70	พอใช้	ประเภท 3	สารหนู (AS) มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน
2.	S2	71	ดี	ประเภท 3	สารหนู (AS) มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน
3.	S3	91	ดีมาก	ประเภท 2	สารหนู (AS) มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน